

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 1

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Модернізація України: проблеми та технології успішності
(питання економіки, права, соціології, освіти і культури)”
м. Київ, МАУП, 12 листопада 2015 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 30.09.15)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук., доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук; доц.;
Д. Г. Юник, д-р пед. наук, проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 1: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Модернізація України:
проблеми та технології успішності (питання економіки, права, соціології,
освіти і культури)”, 12 листопада 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голо-
ва) [та ін.]. — 2015. — 486 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Бідзюра І. П., Каршиєва А. І. <i>Проблеми України як країни, держави і суспільства</i>	10
Варзар І. М. <i>Політологемна аксіоматика розбудовчо-модернізаційного стану сьогоденної України у призмі безпристрасної наукової істини</i>	17
Попов В. Ж. <i>Проблема ідентичності у процесі державотворення на пострадянському просторі</i>	23
Головатий М. Ф. <i>Системна криза соціальної держави у ХХІ столітті та можливі шляхи її подолання: теоретичний концепт проблеми</i>	26
Воронін В. М. <i>Нагородна система України як важливий чинник системної модернізації держави і суспільства</i>	30
Юник Д. Г. <i>Перспективні напрями підвищення якості вищої освіти в Україні</i>	34
Сурмін Ю. П. <i>Реформи в Україні: необхідність корекції політики та дизайну</i>	38
Романенко Є. О. <i>Електронна комерція України</i>	41
Мелков Ю. А. <i>Мера успішності: от етатизма к гуманізму</i>	45
Перекуда Є. В. <i>Земельний чинник децентралізації влади в Україні</i>	48
Баєва О. В., Новальська Н. І. <i>Тенденції розвитку санаторно-курортного бізнесу в Україні</i>	52
Рижиков В. С. <i>Практичне завдання вищої школи в розбудові юридичної освіти для підготовки юристів нової формації</i>	56
Радзівський О. І., Філіпенко Т. В. <i>Механізм державного та регіонального регулювання сфери туризму в Україні</i>	58
Піляєв І. С. <i>Досвід союзницької взаємодії українських і російських протибільшовицьких сил в контексті сучасної декомунізації України</i>	62
Романова Л. В. <i>Маркетинг сільських територій: теорія і напрями становлення</i>	66
Артюшенко О. М. <i>Трансформація громадянського суспільства</i>	69

О. І. РАДЗІЄВСЬКИЙ

д-р е. н., ст. н. сп., УРІМБ МАУП

Т. В. ФІЛПЕНКО

д-р н. з держ. упр., УРІМБ МАУП

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Держава, визнаючи туристичну діяльність як одну з пріоритетних галузей національної економіки, здійснює її регулювання відповідно до таких принципів: сприяти туристичній діяльності і створювати сприятливі умови для її розвитку; визначати і підтримувати пріоритетні напрями туристичної діяльності; формувати уявлення про Україну як про країну, сприятливу для туризму; здійснювати підтримку і захист українських туристів, туроператорів, турагентів і їх об'єднань.

Сьогодні туризм перетворився практично на самостійне міжгалузеве господарство — в індустрію. Він грає дуже серйозну роль в економіці багатьох держав. Туристична індустрія, якщо виходити з визначення цього поняття в законодавчих актах та роботах сучасних вчених, це сукупність необхідних об'єктів матеріальної бази туризму, які забезпечують всебічне задоволення вимог туристів при здійсненні подорожей, а також задоволення вимог організацій, що здійснюють туроператорську і турагентську діяльність і надають екскурсійні послуги і послуги гідів-перекладачів.

Цілі державної політики розвитку туристичної галуззі реалізуються на основі функціонування системи державного регулювання туристичної галуззі, під якою розуміється сукупність організаційних структур і методів регулювання, що забезпечують виконання таких функцій, як: планування, що включає розробку стратегій і програм розвитку туризму, вироблення планів діяльності й механізмів їх реалізації; організація, що полягає у формуванні оптимальної організаційної структури туристичних адміністрацій, раціональний розподіл обов'язків і повноважень, сприяння створенню додаткових структур регулювання (спілки, асоціації); координація, тобто забезпечення синхронності дій учасників процесу регулювання індустрії туризму; контроль, оцінка й коректування діяльності елементів системи регулювання для забезпечення виходу на заплановані параметри розвитку.

Державне регулювання розвитку сфери туризму за допомогою економічного механізму має здійснюватися на всіх рівнях керування — регіональному, міжрегіональному, місцевому. У взаємодії “державне регулювання — ри-

нок” первинною ланкою є ринок, а державне регулювання є інструментом, що забезпечує загальні умови його існування, вирівнює стартові умови його суб’єктів та усуває, по можливості, негативні вияви ринкової стихії. Специфіка регіонів визначає можливість використання у кожному конкретному випадку для регулювання розвитку сфери туризму певного набору методів, важелів і стимулів, що зумовлені на державному рівні, але відповідальність за формування й ефективно їхнє використання покладається на регіональні органи влади.

До основних пріоритетних напрямів державної політики розвитку туризму належать: удосконалення правових засад регулювання туристичних відносин; становлення туристичного бізнесу як високорентабельної галузі економіки; заохочення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму та створення нових робочих місць; сприяння розвитку в’їзного та внутрішнього туризму, сільського та екологічного (зеленого) туризму; розширення міжнародного співробітництва у сфері туристичної діяльності та утвердження України на світовому туристичному ринку; гармонізація законодавства України про туризм до стандартів ЄС та світових вимог, створення нормативної бази функціонування систем стандартизації та сертифікації робіт і послуг у туристичному бізнесі тощо; відновлення та охорона туристичних ресурсів, через економічні заходи впливу.

Законодавство України про туризм складається з Конституції України, Закону України “Про туризм”, інших нормативно-правових актів, виданих відповідно до них.

Нормативно-правова база туристичної діяльності регулюється як спеціальним, так і загальним законодавством.

До норм загального законодавства належать: Конституція України, якою закріплені основні права і свободи людини, їх гарантії; Закони України — “Про захист прав споживачів”, що є основою державного регулювання безпеки товарів і послуг з метою захисту людини, її майнового та природного середовища; “Про порядок виїзду із України і в’їзду в Україну громадян України”; “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті”; “Про страхування”; “Про рекламу”; “Про державний кордон України”; “Про охорону навколишнього природного середовища”; “Про правовий статус іноземців”; “Про підприємництво”; “Про підприємства в Україні”; “Про охорону культурної спадщини” тощо. На сьогодні регулювання туристичної діяльності відбувається відповідно до положень достатньо значної кількості спеціальних законодавчих актів та документів (табл. 1).

Закон України “Про туризм”, прийнятий Верховною радою України в 1995 році, встановлює загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму та спрямований на забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, охорону здоров’я, на безпечне для життя і здоров’я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав при здійсненні туристичних подорожей. Він встановлює засади раціонального використання ту-

ристичних ресурсів та регулює відносини, пов'язані з організацією і здійсненням туризму на території України. Зважаючи на державотворчий процес та на тенденції розвитку міжнародного та національного туризму до Закону України “Про туризм” було внесено зміни та доповнення, зокрема зміни, внесені згідно із Законами України № 1276-VI (1276–17) від 16.04.2009, ВВР, 2009, № 38, ст. 535; № 2468-VI (2468–17) від 08.07.2010, ВВР, 2010, № 49, ст. 567; 2608-VI (2608–17) від 19.10.2010, ВВР, 2011, № 11, ст. 69; № 3679-VI (3679–17) від 08.07.2011, ВВР, 2012, № 14, ст. 89; № 4385-VI (4385–17) від 09.02.2012, ВВР, 2012, № 40, ст. 477; № 5316-VI (5316–17) від 02.10.2012.

Таблиця 1

Закони України, регулюють діяльність в сфері туризму України

Вид законодавчого акту	Назва закону
Закони України	<ul style="list-style-type: none"> • “Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку та підготовки готельної інфраструктури до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу” від 8 липня 2010 року № 2468-VI; • “Про автомобільний транспорт” (Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 23 лютого 2006 року № 3492-IV); • “Про туризм” (в редакції від 18.11.03 № 1282-IV); • “Про курорти (від 5.10.00 № 2026); • “Про стандарти, технічні регламенти і процедури оцінки відповідності” від 01.12.05 № 3164-Г; • “Про оголошення природних територій міста Бердянська Запорізької області курортом державного значення” від 11.01.05 № 2305-Р; • “Про акредитацію органів з оцінки відповідності” від 17.05.01 № 2407–111; • “Про стандартизацію” від 17.05.01 № 2408-ІІІ; • “Про підтвердження відповідності” від 17.05.01 № 2406-ІІІ; • “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 01.06.00 № 1775-111; • “Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу “Курортотопіс Трускавець” від 18.03.99 № 514-XIV

Статтею 6 Закону України “Про туризм” визначено основні пріоритетні напрями державної політики в галузі туризму. Держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки та культури і створює умови для туристичної діяльності. Реалізація державної політики в галузі туризму здійснюється шляхом:

- визначення і реалізації основних напрямів державної політики в галузі туризму, пріоритетних напрямів розвитку туризму;
- визначення порядку класифікації та оцінки туристичних ресурсів України, їх використання та охорони;

- спрямування бюджетних коштів на розробку і реалізацію програм розвитку туризму;
- визначення основ безпеки туризму;
- нормативного регулювання відносин у галузі туризму (туристичного, готельного, екскурсійного та інших видів обслуговування громадян);
- ліцензування в галузі туризму, стандартизації і сертифікації туристичних послуг, визначення кваліфікаційних вимог до посад фахівців туристичного супроводу, видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу;
- встановлення системи статистичного обліку і звітності в галузі туризму та курортно-рекреаційного комплексу;
- організації і здійснення державного контролю за дотриманням законодавства в галузі туризму;
- визначення пріоритетних напрямів і координації наукових досліджень та підготовки кадрів у галузі туризму;
- участі в розробці та реалізації міжнародних програм з розвитку туризму.

Основними пріоритетними напрямами державної політики в галузі туризму є:

- удосконалення правових засад регулювання відносин у галузі туризму;
- забезпечення становлення туризму як високорентабельної галузі економіки України, заохочення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму, створення нових робочих місць;
- розвиток в'їзного та внутрішнього туризму, сільського, екологічного (зеленого) туризму;
- розширення міжнародного співробітництва, утвердження України на світовому туристичному ринку;
- створення сприятливих для розвитку туризму умов шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів регулювання;
- забезпечення доступності туризму та екскурсійних відвідувань для дітей, молоді, людей похилого віку, інвалідів та малозабезпечених громадян шляхом запровадження пільг стосовно цих категорій осіб.